

UE-MOLDOVA: STABILIREA UNUI PARTENERIAT DE ÎNCREDERE CU INTERESE ȘI OBIECTIVE COMUNE

EU-MOLDOVA: ESTABLISHING RELIABLE PARTENSHIP WITH SHARED COMMON INTERESTS AND GOALS

CZU: 339.923(478):061.1 UE

Radu MERCUȘ¹,
Universitatea de Stat din Moldova

ABSTRACT. *The Republic of Moldova as a member state of the Eastern Partnership has committed to cooperate with the European Union in order to ensure a good condition of life for its citizens without them emigrating to other states to ensure an adequate future for the family till the fact that we are actually have problems such as the migration of young people, the low condition of natality, the commission of economic crimes, unemployment or security.*

Actually, the Republic of Moldova has signed the EU parteneship agreement that firmly expressing its preference to become a member of the European community by aligning itself with all international regulations for which it present gives priority required by the national problems, it is about the constitutional law, namely art.4 where it is offered priority of international normative acts in the field of human rights protection and art.8 stipulates that any inconsistency between constitutional-national regulations and international law need to become a subject to revision, giving priority to international law, but the European Union as an entity did not have the sovereign right of the states to take decisions by giving them the opportunity to exercise their sovereign right arrising from the principles by which the European community is governed, that of subsidiarity or proportionality, the right of every citizen of the community to make decisions on their own, to choose their own objective of future or the Union European acts to the detriment of the national law of the states when the action would be more effective to be carried out at the community level.

Key words: *partnership, migration, natality, unemployment, security, entity, subsidiarity, proportionnality.*

REZUMAT. *Republica Moldova ca stat membru al Parteneriatul Estic s-a angajat să coopereze cu Uniunea Europeană pentru a asigura cetățenilor săi un trai decent cetățenilor săi fără ca aceștia să emigreze în alte state pentru a asigura familiei un viitor adecvat datorită faptului că actualmente ne confruntăm probleme ca migrația tinerilor, rata natalității în scădere, săvârșirea infracțiunilor cu caracter economic, șomaj sau securitate.*

Actualmente Republica Moldova a semnat cererea de aderare la UE astfel exprimându-și ferm dorința de a deveni membru al comunității europene prin alinierea la acele reglementări internaționale pentru care de fapt le oferă prioritate datorită prevederilor naționale mai exact cele constituționale și anume art.4 unde se oferă prioritate actelor normative internaționale în domeniul protecției drepturilor omului și art.8 (Constituția Republicii Moldova nr.1 din 29.07.1994) stipulează faptul că orice neconcordanță între reglementările constituționale-naționale prevederile internaționale urmează a fi supuse revizuirii oferindu-se prioritate dreptului internațional însă Uniunea Europeană ca entitate nu a lipsit dreptul suveran a statelor în luarea deciziilor acordându-le posibilitatea de a-și exercita dreptul suveran reieșind din principiile după care se conduce comunitatea europeană cel al subsidiarității sau proporționalității dreptul fiecărui cetățean al comunității de a lua decizii pe cont propriu, de a-și alege propriul destin sau Uniunea Europeană acționează în detrimentul dreptului național al statelor atunci când acțiunea ar fi mai eficientă a fi îndeplinită la nivel comunitar.

Cuvinte cheie: *parteneriat, migrația, natalitate, șomaj, securitate, entitate, subsidiarității, proporționalității.*

¹ **Radu MERCUȘ**, student-doctorand, 1 year student, Moldova State University, Faculty of Law, Chisinau, Republic of Moldova email: mercusradu@gmail.com

Introducere: Uniunea Europeană a inițiat Parteneriatul Estic pentru statele din flangul estic marea majoritate state sovietice, membre sau care au părăsit Comunitatea Statelor Independente (CSI) care doresc să creeze condiții de trai decente cetățenilor săi prin cooperare în diferite domenii de activitate justiție, ocuparea forței muncii, cultură și educație, medicină, economie, mediu și securitate.

Parteneriatul Estic reprezintă proiectul prin care statele care nu fac parte din Uniunea Europeană să adere la acele valori promovate de către comunitatea europeană consfințite prin actele normative adoptate de către diferite instituții, agenții sau organizații ale UE cum ar fi tratate, regulamente, decizii, recomandări, convenții adoptate de către cele mai importante instituții comunitare cum ar fi Parlamentul European, Consiliul European, Comisia Europeană, Consiliul Uniunii Europene, Banca Central Europeană ș.a

Parteneriatul Estic a fost lansat în anul 2008 de către Polonia și Suedia ulterior Uniunea Europeană dezvoltând acest proiect prin atragerea mai multor state prin beneficiile pe care le-ar avea pentru cetățenii statelor ce vor să adere la comunitatea europeană.

Abordării, actualității:

Constituirea Uniunii Europene și procesul de aderare a Republicii Moldova ca membru al comunității statelor europene a avut tagete comune prin faptul parcugerii situației social–economic-politice complicate sau de cotitură pentru continentul european inclusiv menționez Republica Moldova care începând cu anul 2009 și-a ales parcusul european pentru a asigura un nivel de trai decent fiecărui cetățean în parte însă toate aceste fiind realizat prin îndeplinirea sarcinilor în diferite domenii de activitate cum ar fi justiția, educația, medicina, securitatea, economia.

Uniunea Europeană a fost constiuită urmare a conflictelor din anii 50 iar Republica Moldova o dată cu schimbările politice din anul 2009 alegându-și drept obiectiv vectorul european pentru asigurarea unui trai decent tuturor cetățenilor săi prin transpunerea la nivel național a reglementărilor internaționale ale diferitor instituții și organizații europene prin aderare la tratate, convenții și aplicarea acestora în practică astfel îndeplinindu-și condițiile pentru un stat aspirant al Uniunii Europene.

Uniunea Europeană a inițiat Parteneriatul Estic pentru statele din flangul estic marea majoritate state sovietice, membre sau care au părăsit Comunitatea Statelor Independente (CSI) care doresc să creeze condiții de trai decente cetățenilor săi prin cooperare în diferite domenii de activitate justiție, ocuparea forței muncii, cultură și educație, medicină, economie, mediu și securitate.

Parteneriatul Estic a fost lansat în anul 2008 de către Polonia și Suedia ulterior Uniunea Europeană dezvoltând acest proiect prin atragerea mai multor state prin beneficiile pe care le-ar avea pentru cetățenii statelor ce vor să adere la comunitatea europeană.

Actualmente parteneriatul estic cuprinde statele ex-sovietice cum ar fi Armenia, Azerbadjan, Georgia, Republica Moldova,Ucraina,Belarus și Uniunea Europeană de cealaltă parte ca entitate care are drept scop stabilirea unei releții de cooperare cu acest grup special de state în diferite domenii de activitate pentru a-și continua influența fără însă a afecta independența,suveranitatea statelor în a lua decizii ce nu vor afecta într-un fel echilibrul social-politic-economic al fiecărui cetățean neangajat la careva obligații față de comunitate.

Parteneriatul Estic reprezintă proiectul prin care statele care nu fac parte din Uniunea Europeană să adere la acele valori promovate de către comunitatea europeană consfințite prin actele normative adoptate de către diferite instituții,agenții sau organizații ale UE cum ar fi tratate, regulamente, decizii, recomandări, convenții adoptate de către cele mai importante instituții comunitare cum ar fi Parlamentul European, Consiliul European, Comisia Europeană, Coniliul Uniunii Europene, Banca Central Europeană ș.a

Parteneriatul Estic a prevăzut un șir de măsuri întreprinse de către state aspirante de a deveni membru al UE dar și comunitate pe cealaltă parte cum ar fi organizarea diferitor reuniuni la nivel internațional prin abordarea diferitor probleme cu care se confruntă statele și care necesită a fi rezolvate pentru ca în cel din urmă fiecare să obțină avantaje sau beneficii sub diferite forme cum ar fi liberalizarea regimului de vize pe care Republica Moldova l-a obținut în 2014 ca urmare a

îndepliniri sarcinilor, dezvoltare urbană sau rurală, sprijin financiar pentru realizarea diferitor proiecte în domeniul social-utile.

Republica Moldova ca stat membru al Parteneriatul Estic s-a angajat să coopereze cu Uniunea Europeană pentru a asigura cetățenilor săi un trai decent cetățenilor săi fără ca aceștia să emigreze în alte state pentru a asigura familiei un viitor adecvat datorită faptului că actualmente ne confruntăm probleme ca migrația tinerilor, rata natalității în scădere, săvârșirea infracțiunilor cu caracter economic, șomaj sau securitate.

Actualmente Republica Moldova a semnat cererea de aderare la UE astfel exprimându-și ferm dorința de a deveni membru al comunității europene prin alinierea la acele reglementări internaționale pentru care defapt le oferă prioritate datorită prevederilor naționale mai exact cele constituționale și anume art.4 unde se oferă prioritate actelor normative internaționale în domeniul protecției drepturilor omului și art.8 (Constituția Republicii Moldova nr.1 din 29.07.1994) stipulează faptul că orice neconcordanță între reglementările constituționale-naționale prevederile internaționale urmează a fi supuse revizuirii oferindu-se prioritate dreptului internațional însă Uniunea Europeană ca entitate nu a lipsit dreptul suveran a statelor în luarea deciziilor acordându-le posibilitatea de a-și exercita dreptul suveran reieșind din principiile după care se conduce comunitatea europeană cel al subsidiarității sau proporționalității dreptul fiecărui cetățean al comunității de a lua decizii pe cont propriu, de a-și alege propriul destin sau Uniunea Europeană acționează în detrimentul dreptului național al statelor atunci când acțiunea ar fi mai eficientă a fi îndeplinită la nivel comunitar.

Un moment destul de important pentru stabilirea obiectivelor dintre comunitatea europeană și Republica Moldova este semnarea la 27 iunie 2014 la Bruxelles a acordului de asociere unde sunt reglementate domeniile de cooperare dintre cele două părți cum ar fi economic, educație, securitate, politic sau justiție.

Concepte și metodologii:

După 10 ani de parteneriat strategic din Uniunea Europeană și statele aspirante de a deveni membru a comunității europene sunt stabilite cinci obiective de politică :

- economii puternice, stabile și integrate ;
- instituții responsabile, stat de drept și securitate ;
- cooperare în domeniul mediului și schimbările climatice ;
- dezvoltarea domeniul digital ;
- organizarea societății.

Aceste 5 obiective reprezintă prioritățile pe care trebuie să le parcurgă Uniunea Europeană și statele membre a Parteneriatului Estic pentru ca drept rezultat final să obțină un trai decent pentru fiecare persoană a societății actuale.

Parteneriatul Estic are drept scop principal stabilirea următoarelor priorității cum ar fi securitatea, stabilitatea și prosperitatea, democrația și statul de drept.

Stabilirea unei relații determinante, eficiente, cu rezultate scontate dintre cele două părți statul aspirant la aderare la UE și Comunitatea Europeană se poate realiza prin comunicare eficientă, alinierea la legislația comunitară, îndeplinirea obiectivelor asumate, stabilirea unor priorității pe o durată determinată/nedeterminată, obținerea rezultatului scontat.

Asistența financiară pe care o acordă Uniunea Europeană țării noastre este urmare a îndeplinirii sarcinilor asumate transpunerea normelor internaționale la nivel național și totodată implementarea la nivel practic totodată pentru realizarea anumitor proiecte presupune cheltuieli pentru care necesită suport financiar.

Aderarea în calitate de membru al Parteneriatului Estic presupune calitatea de a fi membru al Uniunii Europene în următorii anii prin îndeplinirea sarcinilor asumate cum ar fi transpunerea legislației internaționale la nivel național cu toate că acestea vor limita careva drepturi ale cetățenilor sau beneficii ce le au avut anterior datorită dezorganizării instituționale, corupției, justiției inechitabile.

Calitatea de membru al Parteneriatul Estic presupune pentru statele membre cedarea din suveranitatea și puterea de stat asumarea de repsonsabilități care ar diminua din drepturile cetățenilor în luarea deciziilor dar asigurându-se o echitate socială în conformitate cu principiile de funcționare ale comunității europene enunțate anterior (atribuirii, subsidiarității, proporționalității) obiectivele și valorile protejate, promovate de către Uniunea Europeană.

Ideea de formare a unui stat comunitar în cadrul europei a fost susținut într-un discurs la 19 septembrie 1946 la Universitatea din Zurich Elveția de către Winston Churchill om de stat, scriitor care promova unificarea europei relațiile armonioase dintre state, cooperarea economică și identitate europeană prin crearea Statelor Unite ale Europei deasemena scopul formării unui stat comunitar a fost susținut anterior de către alte personalități precum William Penn 1693 susținând crearea unui Parlament European sau Immanuel Kant care în anul 1795 printr-o lucrare publicată "Despre pacea eternă" susținea formarea unei federații a statelor europene care avea scopul evitării conflictelor dintre state deasemena prin discursul din 1849 susținut de către scriitorul și omul politic francez Victor Hugo prevedea constituirea unei comunității a statelor europene " Va veni o zi în care națiunile continentului, fără a-și pierde calitatea lor de entități distincte și glorioasa lor individualitate vor face tot posibilul să se grupeze într-o unitate superioară constituind fraternitatea europeană..." (N. Suceveanu, S. Buiuc, 2012, p.12) deasemena se alătură ideei de formare a statelor europene următoarele personalități notorii contele autriac Richard Nikolaus (1923) prin crearea mișcării pan-europene sau ex-ministru al Franței Aristide Briand (1930) elaborează un plan pentru o federație europeană prin renunțare de către state a suveranității lor și în ultimul rând de către Nicolae Titulescu diplomat român, ex-președinte al Ligii Națiunilor care a susținut ideea formării unei europe unite.

Constatării: După 10 ani de parteneriat strategic din Uniunea Europeană și statele aspirante de a deveni membru a comunității europene sunt stabilite cinci obiective de politică :

- dezvoltarea domeniul digital ;

Aceste 5 obiective reprezintă prioritățile pe care trebuie să le parcurgă Uniunea Europeană și statele membre a Parteneriatului Estic pentru ca drept rezultat final să obțină un trai decent pentru fiecare persoană a societății actuale.

Parteneriatul Estic presupune un șir de beneficii obținute cu condiția îndeplinirii sarcinilor cu care statele membre s-au angajat să le îndeplinească astfel am enumera următoarele puncte forte ale colaborării dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova :

- economii puternice, stabile și integrate ;
- cooperare în domeniul mediului și schimbările climatice ;
- instituții responsabile, stat de drept și securitate ;
- cooperarea în domeniul medicinei ;
- ❖ Justiție independență, echitabilă, imparțială, eficientă, responsabilă ;
- ❖ Stat de drept ;
- ❖ Oportunități economice ;
- ❖ Respectarea drepturilor omului ;
- ❖ Condiții de muncă avantajoase, salariu decent, respectarea legislației muncii ;
- ❖ Combaterea corupției în diferite domenii de activitate ;
- ❖ Instituții de stat bine organizate, eficiente și responsabile (Acordul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, 2014).

Uniunea Europeană reprezintă la moment o comunitate din 27 state (Wikipedia, Curtea de Justiție a UE) unde 24 limbii sunt vorbite, ocupând locul 3 după populație care actualmente numără 447 milioane și o suprafață de peste 4 milioane km² unde fiecare stat comunitar are drept motto uniți prin diversitate socială fie că este despre cultură, religie, limbă vorbită, apartenență etnică pentru respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, egalității, democrației, demnității umane, statului de drept.

Concluzii:

Uniunea Europeană de la înființare are drept prioritate trei obiective de cooperare dezvoltare în interiorul comunității europene mai fiind denumiți și trei piloni ale Uniunii Europene.

Primul obiectiv (pilon) al comunității europene prevede faptul că fiecare stat se angajează să coopereze în diferite domenii comerț, educație, transport, politică socială pe când cel de al doilea pilon se referea la colaborarea în politică externă și de securitate cum ar fi drepturile omului, cooperare, democrație și cel de al treilea pilon cooperarea polițienească și judiciară în materie penală cuprinde cooperarea în domeniul justiției reglementat prin Tratatul de la Lisabona ce a intrat în vigoare la 1.12.2009 având drept scop oferirea Uniunii Europene o personalitate juridică, acordarea mai multe puterii Parlamentului European, reprezentarea comunității europene prin crearea unei funcții importante în cadrul comunității cea de Înalț Reprezentant al Uniunii Europene pentru politică comună externă și de securitate mai exact un ministru de externe a UE.

Din cele menționate anterior crearea uniunii europene a avut loc datorită semnării, exprimării acordului de către statele comunitare privind modul de funcționare, îndeplinirea unor obiective de interes comun pentru buna funcționare a comunității, atingerea unui nivel de dezvoltare la nivelul dorit prin interesul manifest față de cele trei priorități de ordin politic, apărare și economic ale comunității europene.

După cum menționam anterior Uniunea Europeană acționează la nivel comunitar reieșind din prerogativele conferite de către state, cetățean fie că sunt transpuse prin tratate sau decizii indiferent forma juridică pe care o însoțește la nivel comunitar există în acest sens șapte organe principale de decizie cum ar fi Parlamentul European, Consiliul European, Consiliul Uniunii Europene, Comisia Europeană, Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Banca Centrală Europeană și Curtea Europeană de Conturi.

Parteneriatul Estic reprezintă platforma prin care statele foste membre ale URSS și membre ale CSI doresc să creeze cetățenilor săi condiții de trai mai bune cetățenilor săi prin beneficiile din diferite domenii de activitate dintre statele membre ale comunității europene pe o parte și spre exemplu Republica Moldova ca stat candidat de a deveni membru al UE cu drepturi depline.

Republica Moldova ca stat membru al Parteneriatul Estic s-a angajat să coopereze cu Uniunea Europeană pentru a asigura cetățenilor săi un trai decent cetățenilor săi fără ca aceștia să emigreze în alte state pentru a asigura familiei un viitor adecvat datorită faptului că actualmente ne confruntăm probleme ca migrația tinerilor, rata natalității în scădere, săvârșirea infracțiunilor cu caracter economic, șomaj sau securitate.

Aderarea în calitate de membru al Parteneriatului Estic presupune calitatea de a fi membru al Uniunii Europene în următorii anii prin îndeplinirea sarcinilor asumate cum ar fi transpunerea legislației internaționale la nivel național cu toate că acestea vor limita careva drepturi ale cetățenilor sau beneficii ce le au avut anterior datorită dezorganizării instituționale, corupției, justiției inechitabile.

Calitatea de membru al Parteneriatul Estic presupune pentru statele membre cedarea din suveranitatea și puterea de stat asumarea de responsabilități care ar diminua din drepturile cetățenilor în luarea deciziilor dar asigurându-se o echitate socială în conformitate cu principiile de funcționare ale comunității europene enunțate anterior (atribuirii, subsidiarității, proporționalității) obiectivele și valorile protejate, promovate de către Uniunea Europeană.

Referințe:

1. Natalia Suceveanu, Stela Buiuc, Drept Instituțional al Uniunii Europene, Chișinău 2012 ;
2. Site-ul oficial al Uniunii Europene, Acces la Dreptul UE
3. Site-ul oficial al Uniunii Europene https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles/council-european-union_ro ;
4. Wikipedia-Enciclopedia-liberă https://ro.wikipedia.org/wiki/Curtea_de_Justi%C8%9Bie_a_Uniunii_Europene ;

5. Tratatul privind Uniunea Europeană (Tratatul de la Maastricht) semnat la 7 februarie 1992 la Maastricht în vigoare din 1.11.1993 ;
6. Constituția Republicii Moldova nr.1 din 29.07.1994 Publicat : 29-03-2016 în Monitorul Oficial Nr.78 art.140 ;
7. Acordul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova semnat la 27 iunie 2014 la Bruxelles în vigoare la 28 iunie 2014.
8. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene semnat 25 martie 1957 la Roma în vigoare 1 ianuarie 1958.